

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

**Рекомендації щодо оновлення та порядку формування
навчальних планів першого (бакалаврського),
другого (магістерського) та третього
(освітньо-наукового) рівнів вищої освіти**

Харків 2026

Передмова

РОЗРОБЛЕНО Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут»

ВИКОНАВЦІ:

Світлана ХАЗІЄВА, начальник навчального відділу;

Олександр ЛАЗУРЕНКО, зав. кафедри електричних станцій, голова комісії удосконалення та змісту інженерної освіти методичної ради НТУ «ХПІ»;

Лідія ДЕМІДОВА, методист вищої категорії навчального відділу;

Наталія ГАРЯЧА, методист I категорії навчального відділу;

Тетяна ПЕТРОВА, методист I категорії навчального відділу;

Олена ЧАПЛИГІНА, методист II категорії навчального відділу;

Оксана АНДРУСЕНКО, методист II категорії навчального відділу.

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО Вченою радою Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Протокол № 6 від 29 травня 2026 р.

Оновлення та порядок формування навчальних планів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Оновлення навчальних планів зумовлено вимогами, викладеними в документах:

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про вищу освіту».
3. Стандарти вищої освіти України за спеціальностями.
4. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» дата введення 02 березня 2026 р.
5. Перезатверджені освітні програми у межах спеціальностей.
6. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (затверджено наказом МОН України від 15 травня 2024 р. № 686).
7. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір освітніх компонентів (затверджено Вченою радою НТУ «ХПІ» 29 травня 2026 р., протокол № 6, введено в дію наказом в. о. ректора 01 червня 2026 р. № 220 ОД).
8. Положення про гаранта освітньої програми Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (затверджено Вченою радою НТУ «ХПІ» 26 грудня 2023 р., протокол № 11, введено в дію наказом ректора 27 грудня 2023 р. № 491 ОД).
9. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021).
10. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти» від 06 червня 2024 р. № 3791-IX.
11. Лист МОН від 13 квітня 2026 р. № 1/7382-26 «Про завершення базової загальновійськової підготовки студентів».
12. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань підготовки громадян України до національного спротиву» від 25 березня 2026 р. № 4826-IX.
13. Тимчасове положення «Про дистанційне навчання та використання технологій дистанційного навчання в НТУ «ХПІ» (затверджено Вченою радою НТУ «ХПІ» 26 вересня 2025 р., протокол № 10, введено в дію наказом ректора від 29 вересня 2025 р. № 363 ОД).

Загальні положення оновлення структури навчальних планів

Навчальний план складається за змістом і на підставі окремої чинної освітньо-професійної програми (ОПП) в межах спеціальності.

За основу приймаються навчальні плани 2025 р.

Перелік освітніх компонентів за освітньою програмою, їх обсяг в кредитах ЄКТС, навчальні семестри, в яких планується викладання освітніх компонентів, загальна кількість навчальних годин на тиждень визначається робочою групою на чолі з гарантом освітньої програми. Кількість освітніх компонентів не повинна перевищувати **8** на семестр (з урахуванням освітніх компонентів практичної підготовки).

Усі особливості щодо специфіки навчальних планів повинні бути розроблені та відображені у ПОЛОЖЕННІ відповідного навчально-наукового інституту, погоджені Методичною радою та затверджені Вченою радою НТУ «ХПІ».

Внесення змін до обсягу кредитів обов'язкових освітніх компонентів здійснюється виключно після їх розгляду та погодження Методичною радою НТУ «ХПІ».

Обсяг освітніх компонентів та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи

Освітні компоненти	Мінімальний обсяг в одному семестрі	Максимальний обсяг в одному семестрі
Обов'язковий освітній компонент	3 кр. ЄКТС, 2 кредити: - освітні компоненти, які забезпечують здатність спілкуватися іноземною мовою -«Фізичне виховання»	6 кр. ЄКТС
Вибірковий освітній компонент з профільованого пакету	3 кр. ЄКТС	6 кр. ЄКТС
Освітні компоненти вільного вибору професійної підготовки загальноінститутського каталогу	3 кр. ЄКТС	5 кр. ЄКТС
Освітні компоненти вільного вибору загально-університетського каталогу	4 кр. ЄКТС	

Подальше планування заходів на виконання вимоги Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти», максимальне навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника не може перевищувати **480** годин на рік, вимагає прийняти наступні рішення:

- кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС встановити від **33 % до 44 %**, крім освітніх компонентів, які забезпечують здатність спілкуватися іноземною мовою та «Фізичне виховання»;

- для освітнього компонента, до складу якого входить курсовий проєкт, потрібно виділяти не менше **5** кредитів ЄКТС, курсова робота - не менше **4** кредитів ЄКТС.

У семестрі допускається не більше одного: курсового проєкту (КП) або курсової роботи (КР), або розрахунково-графічного завдання (РГ).

Освітні компоненти загальної підготовки в межах одного ННІ для формування навчальних потоків поставити в одному семестрі.

Згідно Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань підготовки громадян України до національного спротиву» від

25 березня 2026 р. № 4826-IX підготовка здобувачів освіти до національного спротиву реалізується шляхом вивчення навчальної дисципліни **«Основи національного спротиву»**. Навчальна дисципліна «Основи національного спротиву» включається до освітніх програм та навчальних планів за денною або дуальною формами навчання в обсязі 5 кредитів ЄКТС. Освітній компонент «Основи національного спротиву» вивчається як обов’язковий на першому році навчання. Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

Розподіл навчально-наукових інститутів (ННІ) за семестрами 2026/2027н.р. для проведення навчальної дисципліни «Основи національного спротиву»:

1 семестр	2 семестр
<u>МІТ, КН, ІКМ, БЕМ (спеціальності</u> <u>J2 Готельно-ресторанна справа, J3</u> <u>Туризм і рекреація)</u>	<u>Е, БЕМ, СГТ, ХТ, ФІ</u>

Структура та організація практик

Згідно з навчальним планом практичну підготовку здобувачів вищої освіти передбачити:

- у 6 семестрі –практика – **6** кредитів;
- у 8 семестрі –практика – **6** кредитів.

Всі освітні програми повинні враховувати види практики згідно затвердженого стандарту вищої освіти.

Атестація

Атестація включає підготовку та захист кваліфікаційної роботи та/або атестаційний іспит, єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ), у формі, яка передбачена стандартом вищої освіти або освітньою програмою, яка розроблена відповідно до Національної рамки кваліфікації.

Структура та організація вибіркової частини

Обсяг вибірових освітніх компонентів повинен становити не менше **60** кредитів ЄКТС, що становить не менше **25** відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, які розподіляються між складовими вибіркової частини навчального плану (не менше **10** відсотків для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання).

Переліки освітніх компонентів **вибіркової частини** повинні бути оприлюднені на сайтах відповідних навчально-наукових інститутів.

I варіант

Перша складова. Профільна підготовка.

Профільований пакет – певний набір освітніх компонентів, що пов'язані структурно-логічною схемою, які визначають спеціалізовану професійну підготовку здобувача вищої освіти в межах обраної освітньої програми (4 - 8 освітніх компонентів). У відповідному семестрі освітні компоненти повинні мати однакову кількість кредитів ЄКТС.

Друга складова. Освітні компоненти вільного вибору професійної підготовки загальноінститутського каталогу.

У відповідному семестрі освітні компоненти повинні мати однакову кількість кредитів ЄКТС, однакові види індивідуальних завдань, однаковий вид підсумкового контролю (залік або іспит) та відповідні передумови вивчення освітнього компоненту (пререквізити).

Третя складова. Освітні компоненти вільного вибору загальноуніверситетського каталогу (**12** кредитів ЄКТС) – це вибір окремих навчальних освітніх компонентів (у **5, 6, 7** семестрах), які поєднують теоретичну та практичну підготовку фахівців, спрямовану на формування загальної ерудиції та широкого кругозору і не потребує попередньої підготовки.

Примітка: Здобувачі вищої освіти, які навчаються за проєктною формою навчання «Інноваційний кампус», обирають 3 освітніх компонента з Каталогу у 7-му семестрі.

Структура навчального плану першого (бакалаврського) рівня

1. **Обов'язкові освітні компоненти**
 - 1.1. **Загальна підготовка**
ЗП1
ЗП2
...
...
 - 1.2. **Спеціальна (фахова) підготовка**
СП1
СП2
...
...
2. **Практична підготовка**
ПП1 Практика (виробнича або яка передбачена стандартом вищої освіти)
ПП2 Практика (переддипломна або яка передбачена стандартом вищої освіти)
...
3. **Атестація**
4. **Вибіркові освітні компоненти**
 - 4.1. **Профільна підготовка**
 - 4.1.1. Профільований пакет освітніх компонентів 01 «Назва пакету»
ВП1.1
ВП1.2
...
...
 - 4.1.2. Профільований пакет освітніх компонентів 02 «Назва пакету»
ВП2.1
ВП2.2
...
...
 - 4.2. **Освітні компоненти вільного вибору професійної підготовки загальноінститутського каталогу**
ОКВП1
ОКВП2
...
 - 4.3. **Освітні компоненти вільного вибору загальноуніверситетського каталогу**
ОКВ3 1 Освітній компонент – 4 кредити ЄКТС (5 семестр)
ОКВ3 2 Освітній компонент – 4 кредити ЄКТС (6 семестр)
ОКВ3 3 Освітній компонент – 4 кредити ЄКТС (7 семестр)

II варіант

Перша складова. Освітні компоненти вільного вибору професійної підготовки загальноінститутського каталогу.

У відповідному семестрі освітні компоненти повинні мати однакову кількість кредитів ЄКТС, однакові види індивідуальних завдань, однаковий вид підсумкового контролю (залік або іспит) та відповідні передумови вивчення освітнього компоненту (пререквізити).

Друга складова. Освітні компоненти вільного вибору загальноуніверситетського каталогу (12 кредитів ЄКТС) – це вибір окремих навчальних освітніх компонентів (у 5, 6, 7 семестрах), які поєднують теоретичну та практичну підготовку фахівців, спрямовану на формування загальної ерудиції та широкого кругозору і не потребує попередньої підготовки.

Структура навчального плану першого (бакалаврського) рівня

1. Обов'язкові освітні компоненти
 - 1.1. Загальна підготовка
ЗП1
ЗП2
...
 - 1.2. Спеціальна (фахова) підготовка
СП1
СП2
...
2. Практична підготовка
ПП1 Практика (виробнича або яка передбачена стандартом вищої освіти)
ПП2 Практика (переддипломна або яка передбачена стандартом вищої освіти)
3. Атестація
4. Вибіркові освітні компоненти
 - 4.1. Освітні компоненти вільного вибору професійної підготовки загальноінститутського каталогу
ОКВП1
ОКВП2
...
 - 4.2. Освітні компоненти вільного вибору загальноуніверситетського каталогу
ОКВЗ 1 Освітній компонент – 4 кредити ЄКТС (5 семестр)
ОКВЗ 2 Освітній компонент – 4 кредити ЄКТС (6 семестр)
ОКВЗ 3 Освітній компонент – 4 кредити ЄКТС (7 семестр)

Примітка: В навчальних планах враховувати специфіку проєктної форми навчання «Інноваційний кампус» відповідно до «Порядку організації освітнього процесу за проєктною формою навчання «Інноваційний кампус» НТУ «ХПІ»».

Порядок формування навчальних планів дистанційної форми навчання

Навчальний план дистанційної форми навчання за своєю структурою відповідає плану денної форми навчання.

Загальний обсяг годин за семестр складається з аудиторних, позааудиторних занять та самостійної роботи.

Кількість годин **аудиторних занять** визначається обсягом освітнього компонента в кредитах ЄКТС (згідно з навчальним планом денної форми навчання та силабусом):

- до 4 кредитів ЄКТС (включно) - 1 академічна година на тиждень;
- 5 і більше кредитів ЄКТС - 2 академічні години на тиждень.

Обсяг **позааудиторних годин** визначається як різниця між загальною кількістю годин за семестр, аудиторними годинами та годинами на самостійну роботу:

Позааудиторні години = Загальний обсяг - Аудиторні години - Самостійна робота

З метою дотримання єдиних академічних стандартів освіти, обсяг та зміст **самостійної роботи** дистанційної форми є повністю ідентичними до навчальних планів денної форми навчання і силабусів.

На відміну від освітніх програм та навчальних планів денної форми навчання, в яких вивчається навчальна дисципліна «Основи національного спротиву», до освітніх програм та навчальних планів дистанційної форми навчання вводиться навчальна дисципліна «Основи цивільного захисту» в обсязі 5 кредитів ЄКТС. Освітній компонент «Основи цивільного захисту» вивчається як обов'язковий на першому році навчання. Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

Особливості організації дистанційної форми навчання детально розглянуті в 4 розділі Тимчасового положення «Про дистанційне навчання та використання технологій дистанційного навчання в НТУ «ХПІ»».

Оновлення та порядок формування навчальних планів другого (магістерського) рівня вищої освіти

Оновлення навчальних планів другого (магістерського) рівня зумовлено вимогами, викладеними в документах:

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про вищу освіту».
3. Стандарти вищої освіти України за спеціальностями.
4. Перезатвердженні освітні програми у межах спеціальностей.
5. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Затверджено наказом МОН України від 15 травня 2024 р. № 686.
6. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір освітніх компонентів (затверджено Вченою радою НТУ «ХП» 29 травня 2026 р., протокол № 6, введено в дію наказом в. о. ректора 01 червня 2026 р. № 220 ОД).
7. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021).
8. Положення про гаранта освітньої програми Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (затверджено Вченою радою НТУ «ХП» 26 грудня 2023 р., протокол №11, введено в дію наказом ректора 27 грудня 2023 р. № 491 ОД).
9. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти» від 6 червня 2024 р. № 3791-IX.

Загальні положення оновлення структури навчальних планів

Навчальний план складається окремо на кожну освітньо-професійну та освітньо-наукову програму в межах спеціальності.

За основу навчального плану треба прийняти навчальні плани 2025 р.

Перелік освітніх компонентів за освітньою програмою, їх обсяг в кредитах ЄКТС, навчальні семестри, в яких планується викладання освітніх компонентів, загальна кількість навчальних годин на тиждень визначається робочою групою на чолі з гарантом освітньої програми. Кількість освітніх компонентів не повинна перевищувати **8** на семестр.

Обсяг освітніх компонентів та розподіл годин

Освітні компоненти	Мінімальний обсяг в одному семестрі	Максимальний обсяг в одному семестрі
Обов'язковий освітній компонент загальної підготовки	3 кр. ЄКТС	6 кр. ЄКТС
Обов'язковий освітній компонент спеціальної (фахової) підготовки	3 кр. ЄКТС	6 кр. ЄКТС
Вибірковий освітній компонент	3 кр. ЄКТС	5 кр. ЄКТС

Подальше планування заходів на виконання вимоги Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти», що максимальне навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника не може перевищувати **480** годин на рік, вимагає прийняти наступні рішення:

- кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС встановити від **27 % до 44 %**;

- для освітнього компонента, до складу якого входить курсовий проєкт, потрібно виділяти не менше 5 кредитів ЄКТС, курсова робота не менше 4 кредитів ЄКТС.

У семестрі допускається не більше одного: курсового проєкту (КП) або курсової роботи (КР), або розрахунково-графічного завдання (РГ).

Навчальний план має наступний розподіл освітніх компонентів:

1. Обов'язкові освітні компоненти загальної підготовки (для ОПП і ОНП)
 - «Інтелектуальна власність» (3 кредити, 2 аудиторні години на тиждень (16 годин лекцій та 16 годин практичних занять)) для спеціальностей, якщо у стандарті передбачена компетентність;
 - «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (3 кредити, 2 аудиторних години на тиждень (32 години практичних занять)). Ввести для спеціальностей, якщо у стандарті передбачена компетентність, або ввести викладання кількох освітніх компонентів іноземною мовою;
 - «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами» або «Організація та менеджмент виробництва» (3 кредити, 2 аудиторні години на тиждень (16 годин лекцій та 16 годин практичних занять)), крім інститутів БЕМ, СГТ.
 - Освітні компоненти, які забезпечують загальні компетентності.
2. Обов'язкові освітні компоненти спеціальної (фахової) підготовки
 - це 3–5 освітніх компонентів (по 3–6 кредитів), які забезпечують компетентності та програмні результати навчання, згідно зі стандартами вищої освіти.

У деяких стандартах є загальні компетентності, пов'язані з безпекою

праці, екологією, використанням інформаційних і комунікаційних технологій тощо, які не забезпечуються обраними освітніми компонентами загальної підготовки. У такому випадку необхідно внести додаткові освітні компоненти до розділу спеціальної (фахової) підготовки.

3. Для освітньо-наукових програм відокремлюємо цикл наукової підготовки.

3.1. Наукова підготовка:

- «Основи наукових досліджень»;
- «Філософські проблеми сучасного наукового пізнання»;
- освітній компонент наукового спрямування **5 кредитів ЄКТС (16 аудиторних годин на тиждень) у 4 семестрі.**

3.2. Науково-дослідницька практика.

3.3. Освітні компоненти вільного вибору науково-професійного спрямування (НПС).

Наукова підготовка повинна становити не менше **30 % (36 кредитів)** від загального обсягу кредитів освітньо-наукової програми.

Практична підготовка для ОПП та ОНП становить **11 кредитів** протягом **7 тижнів** (якщо інше не передбачено стандартом вищої освіти).

Обсяг обов'язкових компонентів навчального плану становить не менше **35 %** від загального обсягу навчального плану, не враховуючи обсяг кредитів на практику та атестацію, а саме:

- для освітньо-професійної програми – не менше **32 кредитів**;
- для освітньо-наукової програми – не менше **42 кредитів**.

Атестація

Атестація включає підготовку та захист кваліфікаційної роботи та/або атестаційний іспит, єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ), у формі, яка передбачена стандартом вищої освіти або освітній програмою, яка розроблена відповідно до Національної рамки кваліфікації.

Структура та організація вибіркової частини

Здобувачі вищої освіти другого освітнього рівня (ОПП та ОНП) починають вивчення вибірових освітніх компонентів з 2 семестру.

Вибіркові освітні компоненти навчального плану відповідно до статті 62 п.15 Закону України «Про вищу освіту» повинні становити не менше **25 %** від загального обсягу кредитів ЄКТС (не менше ніж **10 %** для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання), що становить:

- для освітньо-професійної програми не менше **23 кредитів ЄКТС**;
- для освітньо-наукової програми не менше **30 кредитів ЄКТС**.

Структура навчальних планів другого (магістерського) рівня

Перша складова (для ОПП та ОНП) – освітні компоненти вільного вибору професійної підготовки загальноінститутського каталогу.

Усі освітні компоненти повинні мати однакову кількість кредитів ЄКТС (3-5 кредити) та однаковий вид контролю.

Друга складова (для ОПП та ОНП) – освітні компоненти вільного вибору загальної підготовки.

Здобувачам вищої освіти пропонується обрати із трьох спрямувань (українознавчого, правового та психологічного) 2 освітніх компоненти:

– ОПП (3 семестр) по 4 кредити (12 аудиторних годин на тиждень (32 години лекцій, 16 годин практичних занять)) у межах практичної підготовки протягом перших 4 тижнів;

– ОНП (3 семестр) по 3 кредити (2 аудиторні години на тиждень (16 годин лекцій, 16 годин практичних занять)).

Третя складова (для ОНП) – освітні компоненти вільного вибору науково-професійного спрямування згідно переліку. Здобувачам вищої освіти на вибір пропонується не менше, ніж 3 освітніх компонента по 4 кредити кожен.

Переліки освітніх компонентів **вибіркової частини** повинні бути оприлюднені на сайтах відповідних навчально-наукових інститутів.

Структура навчального плану другого (магістерського) рівня

Освітньо-професійна програма

1. Обов'язкові освітні компоненти
 - 1.1. Загальна підготовка
 - ЗП1 – «Інтелектуальна власність»
 - ЗП2 – «Іноземна мова за професійним спрямуванням»
 - ЗП3 – «Інноваційне підприємництво та управління стартап проектами» або «Організація та менеджмент виробництва»
 - ЗП4
 - ...
 - ...
 - 1.2. Спеціальна (фахова) підготовка
 - СП1
 - СП2
 - ...
 - 1.3. Практична підготовка
 - ПП1 Переддипломна практика (якщо інше не передбачено стандартом вищої освіти)
 - 1.4. Атестація

2. Вибіркові освітні компоненти
 - 2.1. Освітні компоненти вільного вибору професійної підготовки загальноінститутського каталогу
 - ОКВП1
 - ОКВП2
 - ...
 - ...
 - 2.2. Освітні компоненти вільного вибору загальної підготовки
 - ОКЗП1 Освітні компоненти українознавчого спрямування
 - ОКЗП2 Освітні компоненти психологічного спрямування
 - ОКЗП3 Освітні компоненти правового спрямування

Освітньо-наукова програма

1. Обов'язкові освітні компоненти
 - 1.1. Загальна підготовка
 - ЗП1 – «Інтелектуальна власність»
 - ЗП2 – «Іноземна мова за професійним спрямуванням»
 - ЗП3 – «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами» або «Організація та менеджмент виробництва»
 - ЗП4
 - ...
 - ...
 - 1.2. Спеціальна (фахова) підготовка
 - СП1
 - СП2
 - ...
 - ...
 - 1.3. Наукова підготовка
 - НП1 «Основи наукових досліджень»
 - НП2 «Філософські проблеми сучасного наукового пізнання»
 - ...
 - ...
2. Науково-дослідницька практика
 - ПП1 Науково-дослідницька практика
3. Атестація
4. Вибіркові освітні компоненти
 - 4.1. Освітні компоненти вільного вибору професійної підготовки загальноінститутського каталогу
 - ОКВП1
 - ОКВП2
 - ...

4.2. Освітні компоненти вільного вибору загальної підготовки згідно переліку

ОКЗП1 Освітні компоненти українознавчого спрямування

ОКЗП1 Освітні компоненти психологічного спрямування

ОКЗП1 Освітні компоненти правового спрямування

4.3. Освітні компоненти вільного вибору науково-професійного спрямування (НПС)

ОКНПС1

ОКНПС2

ОКНПС3

Примітка: В навчальних планах враховувати специфіку практично-орієнтованого навчання відповідно до «Положення про порядок організації та проведення практично-орієнтованого навчання в навчально-науковому інституті комп'ютерних наук та інформаційних технологій НТУ «ХП».

Порядок формування навчальних планів заочної форми навчання

Заочна форма здобуття вищої освіти – це спосіб організації навчання здобувачів освіти при поєднанні навчальних занять і контрольних заходів під час короткострокових сесій та самостійного оволодіння освітньою програмою в період між сесіями.

Навчальні плани заочної форми здобуття вищої освіти розробляються на основі навчальних планів денної форми здобуття освіти з урахуванням особливостей організації навчання за відповідною формою. Перелік освітніх компонентів, їх обсяг у кредитах ЄКТС, вид навчальних занять і форми підсумкового контролю повинні збігатися з планом денної форми здобуття вищої освіти за відповідною освітньою програмою, в т.ч. у тривалості (обсязі) та видах практики.

На відміну від освітніх програм та навчальних планів денної форми навчання, в яких вивчається навчальна дисципліна «Основи національного спротиву», до освітніх програм та навчальних планів заочної форми навчання вводиться навчальна дисципліна «Основи цивільного захисту» в обсязі 5 кредитів ЄКТС. Освітній компонент «Основи цивільного захисту» вивчається як обов'язковий на першому році навчання. Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

Розподіл навчально-наукових інститутів (ННІ) за семестрами 2026/2027н.р. для проведення навчальної дисципліни «Основи цивільного захисту»:

1 семестр	2 семестр
<u>МІТ, КН, ІКМ, БЕМ (спеціальності</u> <u>J2 Готельно-ресторанна справа, J3</u> <u>Туризм і рекреація)</u>	<u>Е, БЕМ, СГТ, ХТ, ФІ</u>

Основна різниця між навчальними планами денної та заочної форм навчання – збільшений обсяг самостійної роботи та скорочена кількість аудиторних годин, яка, згідно із типовими положеннями, становить **10-25 %** від обсягу годин очної форми.

Графік освітнього процесу за заочною формою здобуття вищої освіти передбачає короткострокові сесії у вигляді:

- настановної сесії на початку семестрів, під час яких проводяться навчальні заняття;
- лабораторно-екзаменаційної сесії в кінці семестрів, під час яких

проводяться навчальні заняття та контрольні заходи (екзамени, диференційовані заліки, захист курсових робіт (проектів));

– міжсесійний період, під час якого здобувачі вищої освіти самостійно опановують теоретичний матеріал, виконують отримані контрольні завдання.

Тривалість екзаменаційних сесій за заочною формою здобуття вищої освіти з урахуванням вимог статей 215–219 КЗпП України та ст. 15 ЗУ «Про відпустки» в частині тривалості додаткової оплачуваної відпустки для працівників, які успішно навчаються без відриву від виробництва, – до 30 календарних днів на навчальний рік на 1–2 курсах за освітнім ступенем «бакалавр», до 40 календарних днів на рік – на 3–5 курсах за освітнім ступенем «бакалавр» та 1–2 року навчання освітнього ступеня «магістр». Для атестації офіційно надається 30 календарних днів додатково оплачуваної відпустки на три місяці для підготовки кваліфікаційної роботи.

Якість освітніх програм та навчальних планів забезпечується особисто гарантами освітніх програм.

Оновлення та порядок формування навчальних планів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Оновлення навчальних планів третього (освітньо-наукового) рівня зумовлено вимогами, викладеними в документах:

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про вищу освіту».
3. «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (затверджено постановою КМ України від 23 березня 2016 р. № 261)
4. Стандарти вищої освіти України за спеціальностями.
5. Перезатвердженні освітні програми у межах спеціальностей.
6. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Затверджено наказом МОН України від 15 травня 2024 р. № 686.
7. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір освітніх компонентів (затверджено Вченою радою НТУ «ХПІ» 29 травня 2026 р., протокол № 6, введено в дію наказом в. о. ректора 01 червня 2026 р. № 220 ОД).
8. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021).
9. Положення про гаранта освітньої програми Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (затверджено Вченою радою НТУ «ХПІ» 26 грудня 2023 р., протокол № 11, введено в дію наказом ректора 27 грудня 2023 р. № 491 ОД).
10. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти» від 6 червня 2024 р. № 3791-IX.

Загальні положення оновлення структури навчальних планів

Навчальний план складається окремо на кожну освітню програму у межах спеціальності.

Перелік освітніх компонент за освітньою програмою, їх обсяг в кредитах ЄКТС, навчальні семестри, в яких планується викладання освітніх компонент, загальна кількість навчальних годин на тиждень визначається робочою групою освітньої програми на чолі з гарантом освітньої програми.

Обсяг освітніх компонентів та розподіл годин

Обсяг однієї обов'язкової освітньої компоненти має становити:

мінімальний – 3 кр. ЄКТС

максимальний – 8 кр. ЄКТС

Обсяг однієї вибіркової освітньої компоненти має становити: **4 кр. ЄКТС** або **8 кр. ЄКТС**

Подальше планування заходів на виконання вимоги Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти», максимальне навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника не може перевищувати **480** годин на рік, вимагає прийняти наступні рішення:

-кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС встановити **33 %** від загального обсягу годин на навчальну дисципліну;

-кількість аудиторних годин на тиждень повинна дорівнювати кількості кредитів в дисципліні.

Навчальний план включає наступний розподіл освітніх компонентів:

1. Обов'язкові компоненти загальної підготовки

- «Світоглядні, методологічні та соціокультурні засади наукової діяльності» (4 кредити, 4 аудиторні години на тиждень (2 аудиторні години лекцій та 2 аудиторні години практичних занять)), за винятком ОНП «Філософія».
- «Онтологічні та гносеологічні концепції у сучасній філософії» (4 кредити, 4 аудиторні години на тиждень (3 аудиторні години лекцій та 1 аудиторна година практичних занять)) – лише для ОНП «Філософія».
- «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» (8 кредитів, 8 аудиторних годин на тиждень (8 годин практичних занять)).
- Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності (4 кредити, 4 аудиторні години на тиждень (4 аудиторні години лекцій)).
- «Педагогіка і психологія вищої освіти з методикою викладання» (3 кредити, 3 аудиторні години на тиждень (3 аудиторні години лекцій)) – є обов'язковим для усіх ОНП.

2. Обов'язкові компоненти спеціальної (фахової) підготовки містять від 2-х до 6-ти освітніх компонентів (по 3–8 кредитів), які забезпечують компетентності та програмні результати навчання, які визначені стандартами вищої освіти.

3. Обов'язкові компоненти практичної підготовки.

- Педагогічна практика (3 кредити).
- Наукова (або виробнича) практика (3 кредити) – рішення про включення до ОНП даного освітнього компоненту приймається гарантом відповідної ОНП.

Структура та організація вибіркової частини

Вибіркові освітні компоненти навчального плану відповідно до статті 62 п.15 Закону України «Про вищу освіту» повинні становити не менше **25 %** від загального обсягу кредитів ЄКТС, які розподіляється між складовими вибіркової частини навчального плану таким чином:

Перша складова – освітні компоненти вільного вибору аспіранта науково-професійного спрямування згідно переліку (додається до навчального плану), що надає можливість задоволення освітніх потреб аспіранта, набуття додаткових фахових компетентностей щодо майбутньої професійної діяльності. В переліку освітніх компонентів врахувати, що усі дисципліни повинні мати 4 або 8 кредитів ЄКТС та вид контролю «ЕКЗАМЕН». На кожну освітню компоненту, яку обере аспірант повинен бути вибір мінімум із трьох освітніх компонент (якщо здобувач повинен вибрати 2 дисципліни то йому пропонується вибір мінімум із 6-ти дисциплін).

Друга складова – освітні компоненти вільного вибору аспіранта для формування у здобувачів вищої освіти соціальних навичок (soft skills), застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управлінню науковими проєктами та/або складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності, що відповідають заявленим цілям освітньо-наукової програми, здобувачам на вибір пропонуються освітні компоненти відповідного спрямування по 4 кредити кожен (перелік освітніх компонент оприлюднюється на сайті відділу аспірантури).

Структура навчального плану третього (освітньо-наукового) рівня 2026 р.:

1. Обов'язкові освітні компоненти
 - 1.1. Загальна підготовка ЗП1
ЗП2
 - 1.2. Спеціальна (фахова) підготовка СП1
СП2
 - ...
 - ...
 - ...
 - 1.3. Практична підготовка НП1 Педагогічна практика
НП2 Наукова та/або виробнича практика
2. Вибіркові освітні компоненти
 - 2.1 Освітні компоненти вільного вибору науково-професійного спрямування згідно переліку (перелік освітніх компонент додається до

навчального плану).

ВП 1.1

ВП 1.2

...

...

...

2.2 Освітні компоненти вільного вибору для формування у здобувачів вищої освіти соціальних навичок (soft skills), застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управлінню науковими проектами та/або складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (перелік освітніх компонент розташовано на сайті відділу аспірантури):

ВП 2.1

ВП 2.2

...

...

Навчальний план вноситься одразу в АСУНП та верифікується відділом аспірантури.

Усі особливості будуть враховуватись в індивідуальному порядку із методистом відділу аспірантури.